

протягом довгого часу. Відсутність зайвих рухів не вирішує повністю цих завдань. За певних умов можна в кілька разів збільшувати силу впливу на струну, не витрачаючи при цьому додаткової енергії. Це досягається в процесі навчання аналізом фізики звуковидобування [1].

Процес формування моторних навичок розвиває рухову, слухову, дотикальну, зорову види пам'яті учня. Практика показує, що переходи не можна виконувати тільки на слух, тому що в слуховій пам'яті фіксується виключно результат переходу, а не дія. Для розвитку виконавської культури необхідний контроль над дією. Гарантом розвитку координації рухів, тобто правильної взаємодії обох рук є виконання принципу логіки рухів [2].

Розвиток рухових навичок як частини розвитку виконавської культури має здійснюватися відповідно до принципів підбору хрестоматійного навчального репертуару. Найбільш продуктивно освоювати класичну гітару на прикладі музичних творів гітарних класиків, що мають художню цінність.

ЛІТЕРАТУРА

1. Мазель В.Х. Музыкант и его руки: Физиологическая природа и формирование двигательной системы / В. Х. Мазель. — СПб. : Композитор, 2002. — 180 с.
2. Михайленко Н. П. Методология исполнительского мастерства гитариста / Николай Петрович Михайленко. — К. : «Ровно», 2009. — 241 с.
3. Пухоль Э. Школа игры на шестиструнной гитаре / Э. Пухоль. — М. : Сов. композитор, 1980. — 192 с.

Аліна Хелемендик,

студентка 3 курсу

Факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв

Науковий керівник: **В.В.Григор'єва**, к.пед.н., доцент БДПУ

ВПЛИВ ОСВІТНЬОГО ПОЛІХУДОЖНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НА РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Спираючись на нові експериментальні дані, педагоги-практики шукають нові підходи до підвищення ефективності процесу навчання, досягнення максимального розвитку творчого потенціалу особистості, у тому числі на рівні початкової школи.

Численними дослідженнями доведено, що молодший шкільний вік є найбільш сприятливим для розвитку чуттєво-емоційної сфери, уяви, фантазії, які є основою формування творчого мислення (Л.С.Виготський, О.К.Дьяченко, О.М.Олексюк, О.І.Савенков, В.С.Юркевич та інші). Педагог та художник Б.М.Неменський підкреслював, що мистецтво містить у собі "особливі можливості для розвитку творчої потенції, фантазії і інтуїції" [1]. Він був переконаний, що розвиток мислення здійснюється на основі поєднання логіко-наукового і емоційно-художнього начала, а розвиток творчих здібностей слід починати із сприйняття творів мистецтва [1].

Поліхудожній підхід до навчання і виховання, розроблений

Б.П.Юсовим, відображає взаємозв'язок різних видів мистецтва у формуванні творчої уяви як провідної якості творчого процесу за допомогою різних прийомів і засобів, властивих кожному мистецтву. Здатність до творчості неможливо передати, "транслювати" як знання або навик. Її можна розвивати за допомогою залучення учня до практично-творчої діяльності [3]. Важливим аспектом розвитку креативності є спільна співтворчість учня і педагога, процес спілкування та впливу педагога.

Процес розвитку креативності дітей молодшого шкільного віку буде здійснюватися більш ефективно, якщо:

- поліхудожнє освітнє середовище розглядається як один з факторів, які суттєво впливають на даний процес;

- реалізується сукупність психолого-педагогічних умов, що включають посилення поліхудожньої спрямованості освітнього процесу в початковій школі за рахунок введення предметів художньо-естетичного циклу та забезпечення психолого-педагогічної підтримки дітей, побудова системи взаємодії педагогів і учнів на основі співдії і творчої співпраці.

Поняття "освітнє середовище" відображає безпосереднє оточення дитини, впливає на її формування і розвиток, включає систему впливів і умов формування особистості, особливість відносин, в які вступає дитина з середовищем. Багато дослідників середовищного підходу в освіті називають такі характеристики освітнього середовища: спільність, пластичність, векторність, культуровідповідність, гнучкість, структурованість тощо (Г.Ю. Беляєв, В.І. Слободчиков, І.Г. Шендрік, В.А. Левін) [2].

Освітнє поліхудожнє середовище – спеціально організоване оточення дитини, що є соціальним, культурним та освітньо-предметним простором, який забезпечує різноманітність форм і змісту навчально-виховного процесу, а також включення дитини в різні види діяльності, що сприяють розкриттю творчого та особистісного потенціалу. Важливим аспектом освітнього поліхудожнього середовища є залучення дітей до основ різних видів художньої творчості.

Поряд із навчальними предметами у структурі поліхудожнього середовища велику роль відіграє система додаткових, позанавчальних можливостей самореалізації учнів: самоврядування, розробка та активне використання символіки і атрибутики шкільного життя (традиції), прилучення до зразків мистецтва, реалізація особистих інтересів і потреб в гуртках і творчих клубах.

Культурний простір поліхудожнього середовища включає: відвідування концертів, вистав і художніх виставок професійних майстрів мистецтв, викладачів і учнів старших класів, студентів; участь у майстер-класах провідних викладачів регіону і країни; виступ в якості учасника в концертах, балетних спектаклях, представлення своїх робіт на художніх виставках у своєму навчальному закладі і за його межами в місті, інших регіонах, за кордоном.

Таким чином, розвиток творчих здібностей молодших школярів найбільш ефективно відбувається в умовах спеціально створеного поліхудожнього середовища.

ЛІТЕРАТУРА

1. Выготский Л. С. Воображение и творчество в детском возрасте: Психолог. очерк / Л. С. Выготский. – М : Просвещение, 1991. – 90 с.
2. Мануйлов Ю. С. Средовой подход в воспитании / Ю. С. Мануйлов // Педагогика. – 2000. – № 7. – с. 36.
3. Моляко В. А. Проблема психологии творчества и разработка подхода к изучению одаренности / В. А. Моляко // Одаренный ребенок. – 2004. – № 3, с. 6 – 13.

Ганна Чуб,
студентка 4 курсу
факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв
Наук. керівник: **І.В Дубінець**, к. пед. н, доцент (БДПУ)

МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ МУЗИЧНОГО СМАКУ ДІТЕЙ У ШКОЛІ НА УРОКАХ МУЗИКИ

Чи багато в нашому світі людей, які не люблять музику? Відповідь є однозначною – їх практично немає. Українська музична культура ХХІ століття розвивається швидкими темпами, вона постійно вдосконалюється і відкриває для себе нові горизонти музичного світосприйняття. Ми живемо у час, коли музику можна почути практично скрізь. Разом з музичними вподобаннями формуються інтелектуальні здібності людини, розширюється загальний кругозір та багато інших, не менш важливих аспектів всебічного розвитку особистості.

Невід'ємною складовою процесу естетичного виховання людини є виховання музичного смаку. Існує такий дуже гарний вислів: «Кепський смак породжує кепський вибір. Гарний смак – другий розум». [2, с. 21]

Виходячи з усього вище сказаного, постає питання: з якого ж віку необхідно починати розвиток музичного смаку у дітей та які методи слід використовувати для більш ефективного результату.

Звичайно, даний процес повинен мати свій початок ще з раннього дитинства, але формування основних музичних вподобань виховується на уроках музики у школах. Молодший шкільний вік психологи вважають найкращим для початку формування індивідуальних музичних вподобань, у цьому віці проходить формування пізнавальних процесів, відповідального, сумлінного ставлення до навчання, моральних якостей особистості.

Студенти повинні звертати увагу на специфічні особливості уроку музики: принципи і методи навчання, види діяльності, психологічні особливості. [2, с194.]

Сприймання музики для молодших школярів – складне завдання, зокрема на початковому етапі навчання. Тому сучасні вчителі музики повинні знаходити індивідуальний підхід та правильні методи проведення уроків з даного предмету.

У наш час є велика кількість методів, які допомагають у вирішенні даного питання. Нажаль, деякі з них в наше сьогодення втратили актуальність. Дієвими та сучасними методами виховання музичному смаку